

על-פי הערכות רישמיות, כ-300,000 איש בישראל משתמשים בסמים, מהם כ-30,000 מכורים לסמים קשים. תרגיל מתימטי פשוט מלמד שכ-270,000 איש משתמשים בסמים רכים, כלומר: חשיש ומריחואנה. מדובר, אם כך, בלמעלה מרבע מיליון אנשים, שהשילוב בין לשון-החוק להרגלי-הבילוי שלהם הופך אותם לקבוצה העבריינית הגדולה בישראל.

הוויכוח בעניין הליגליזציה של הסמים הרכים הסעיר את החברה האמריקאית בשנות ה-60 וה-70. במדינות רבות כבר אין מתייחסים לעישון סמים קלים כאל עבירה. עתה, עם התרחבות התופעה בישראל, חשבנו שכדאי להקדיש קצת זמן לדיון בשאלה בהקשר הכחול-לבן.

הנטייה של „המוסדות הממוןיים“ היא לכרוך את כל הסמים בחבילה אחת, מבלי להבדיל בין הסמים הקשים (הרואין וקוקאין), לסמים הרכים. העובדה, שמדענים קובעים בניטחה, כי הנזק מחשיש קטן בהרבה מהנזק שבעישון סיגריות, או בשתיית אלכוהול, אינה משפיעה על ההתייחסות של המחוקק לנושא.

בדצמבר אשתקד חוקקה הכנסת את חוק הרשות-למילחמה בסמים, שאמור לקדם את המילחמה בנגוע הסמים. יו"ר מועצת הרשות הוא מזכיר הממשלה, הר"ר אליקים רובינשטיין.

לפני חודשים אחדים השתתף ירון לונדון בכינוס באוניברסיטת תל-אביב. הדיון נסוב על ליגליזציה של הסמים. ירון לונדון היה בעד. „העולם הזה“ מביא את דבריו באותו כינוס:

אני מתכוון לומר כמה דברים לעוסים, שמכיר כל מי שקורא את הוויכוחים האינסופיים, המתנהלים בסוגייה הזאת בכתבי-העת האמריקאיים.

נתחיל בהכי בנאלי: לפני 130 שנה, אמר ג'ון סטיוארט מיל, במסתו „על החרות“: „המטרה היחידה שלמענה מוצדק לאכוף על היחיד בחברה מתורבת, לנהוג בניגוד לרצונו, היא למנוע נזק מאחרים... היחיד הוא סוכרני בשליטה על גופו ושיכלו.“

יש מי שלא מקבל את הערכים הגלומים במישפטים האלה. מי שמקבל אותם, אבל רוגל בחקיקה נגד סמים, ניסה לשכנע אותי ששימוש בסמים מביא נזק לאחרים ומשבש את שליטתו של האדם בגופו ובשיכלו, ולכן שומה על החברה למנוע — אם צריך גם בכוח — את השימוש בסמים.

זה טיעון טוב בוויכוח שלא יוכרע. הוא לא יוכרע משני טעמים: ראשית, כי באמת קשה מאוד לקבוע מהו נזק לחברה ומהו שיעור הנזק המצדיק התערבות בחופש הפרט. שנית, כי קשה לקבוע מהי מידת השליטה של אדם בשיכלו ובגופו, עד כמה הוא אדוני לחייו ועד כמה הוא עבד בידי הסכיכה והתורשה, בין אם הוא צורך סמים ובין אם לאו. דיון רציני בשאלות האלה, מאלץ אותנו לצלול לסוגיות הכי בסיסיות של הפילוסופיה.

נאפס יהודי

החשיש מחוץ לחוק. את הנימוקים שמעתם כבר עשרות פעמים. החל בשבוע זה מציג „העולם הזה“ סדרת סימוני-שאלה על האיסור. למי מועיל החוק? מה יקרה אם יחרו הסמים הקלים? האם באמת הנוק מסמים קלים גדול כל-כך? פוליטיקאים, מדענים, אנשי-ציבור ואנשי-מיטרה יביעו את עמדתם בשאלה: למה לא להחיר שימוש בסמים קלים? ירון לונדון קובע השבוע: התירו את השימוש בסמים קלים!